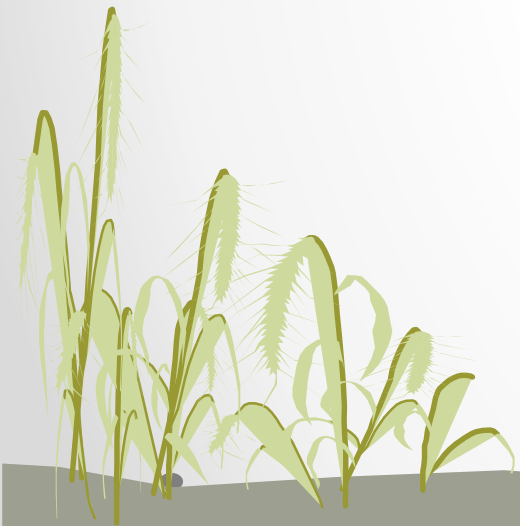

Εκτίμηση της συμπεριφοράς στα ζώα συντροφιάς

Εκτίμηση της συμπεριφοράς στα ζώα συντροφιάς

- Παρατηρώντας
- Συγκρίνοντας με άλλες παρατηρήσεις σε άγρια και οικόσιτα ζώα
- Εξετάζοντας ιατρικές παραμέτρους
- Επικοινωνώντας με τους ιδιοκτήτες
 - Ανάλυση και ερμηνεία της συμπεριφοράς
 - Ευρύ πεδίο έρευνας και επαγγελματικής ενασχόλησης

Ενδείξεις μη φυσιολογικής συμπεριφοράς

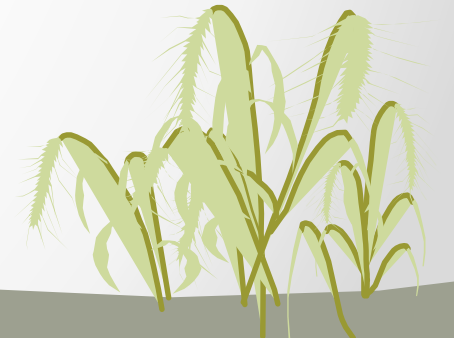
- Η μη φυσιολογική συμπεριφορά του σκύλου μπορεί να λάβει τη μορφή
 - Μειωμένης εκδήλωσης των συνηθισμένων / αναμενομένων συμπεριφορών
 - ανάπτυξης φαινομενικά ανενεργών ή «στερεοτυπικών» συμπεριφορών
 - που χαρακτηρίζονται ως επαναλαμβανόμενα, αμετάβλητα πρότυπα συμπεριφοράς χωρίς προφανή στόχο ή λειτουργία.
- Οι στερεοτυπικές συμπεριφορές στο σκύλο περιλαμβάνουν
 - Κυκλικές κινήσεις, στροβιλισμούς
 - Συνέχεις βηματισμοί
 - Συνέχεις αναπηδήσεις
 - Υπερβολική περιποίηση τριχώματος σε σημείο αυτοτραυματισμού
 - Πολυουρία / πολυδιψία / Αλλοτριοφαγία
 - Επίμονο σταθερό βλέμμα
 - Συνεχές γάβγισμα

Ενδείξεις μη φυσιολογικής συμπεριφοράς

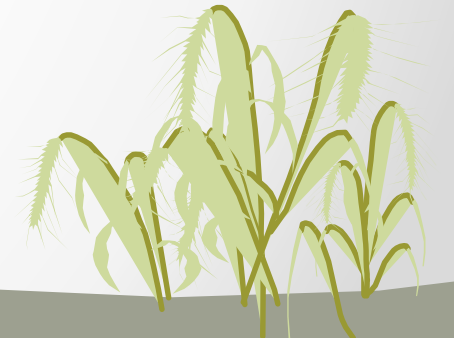
- Επιθετικότητα σε άλλα ζώα ή και στον άνθρωπο

- Έλλειψη κοινωνικοποίησης στην «κρίσιμη» περίοδο
 - Απαιτούνται ελάχιστα λεπτά (5 με 10 min) ανά ημέρα για να αποφευχθεί.
- Επιθετικό ή έντονο παιχνίδι με άλλα ζώα.
- Επιθετική συμπεριφορά έπειτα από εκπαίδευση
- Επιθετική συμπεριφορά κατά τη διάρκεια φροντίδας ή χάιδεματός
 - Συχνή στις γάτες μετά την ενηλικίωση
 - Ένδειξη πόνου ή δυσφορίας στην περιοχή
- Ανακατευθυνόμενη επιθετικότητα εξαιτίας
 - Της παρουσίας άλλου ζώου (ακόμη και έξω από το σπίτι)
 - Αλλαγή περιβάλλοντος

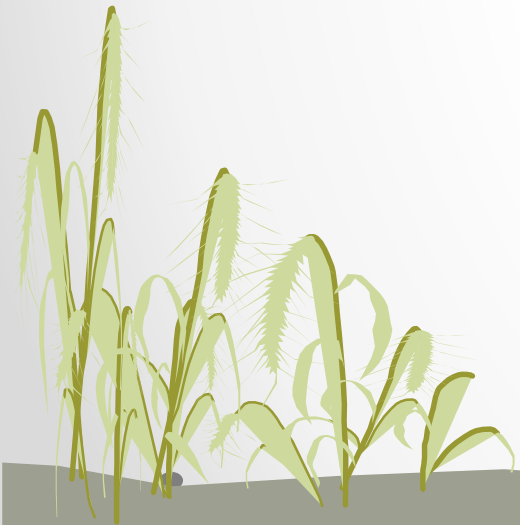
Ενδείξεις μη φυσιολογικής συμπεριφοράς

- Επιθετικότητα σε άλλα ζώα ή και στον άνθρωπο
 - Επιθετικότητά λόγω πόνου
 - Συχνή σε υπερήλικα ζώα λόγω αρθρίτιδας, πόνου στα δόντια κ.α
 - Επιθετικότητα λόγω θηρευτικών ενστίκτων
 - Συχνή απέναντι σε πουλιά και ποντίκια
 - Επιθετικότητα αναμεσά σε ζώα της ίδιας ομάδας / αγέλης
 - Κυριαρχία- είσοδος νέου ζώου
 - Διαμάχη για φαγητό, για θέση στην αμμοδόχο, για σημείο ανάπαυσης, για φροντίδα
 - Χρήση σκευασμάτων με Φερομόνες

Ενδείξεις μη φυσιολογικής συμπεριφοράς

- Τέτοιες συμπεριφορές υποδηλώνουν χαμηλούς δείκτες ευζωίας
- Αυξάνουν την πιθανότητα τραυματισμού ή ευαισθησίας σε ασθένειες.

Ευζωία

- «Ευζωία των ζώων είναι ο τρόπος με τον οποίο ένα ζώο αντεπεξέρχεται στις συνθήκες στις οποίες ζει»
- Ένα ζώο ζει σε ένα καλό επίπεδο ευζωίας όταν (σύμφωνα με αντικειμενικές επιστημονικές αποδείξεις) είναι υγιές, διαβιεί σε καλό περιβάλλον, σιτίζεται ορθά, είναι ασφαλές, ικανό να εκφράσει την έμφυτη εγγενή συμπεριφορά του και δεν υποφέρει από δυσάρεστες καταστάσεις όπως πόνο, φόβο ή αγωνία.

Ιστορική αναδρομή

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ (Οκτώβριος Πρωτόκολλο 33)

και

Η Συνθήκη της Λισαβόνας (Δεκέμβριος 2009) Άρθρο 13

αναφέρουν ότι

«τα ζώα αναγνωρίζονται ως νοήμονα ευαίσθητα όντα (sentient beings) τα οποία μπορούν να αντιληφθούν και να αισθανθούν»

Οι «πέντε ελευθερίες» “five freedoms”

Οι «Πέντε Ελευθερίες»

Ελευθερία
από
πείνα, δίψα
και κακή
διατροφή

Ελευθερία
από
ταλαιπωρία ή
δυσφορία

Ελευθερία
από πόνο,
τραύματα ή
ασθένεια

Ελευθερία να
εκφραστεί η
φυσιολογική
συμπεριφορά
του είδους

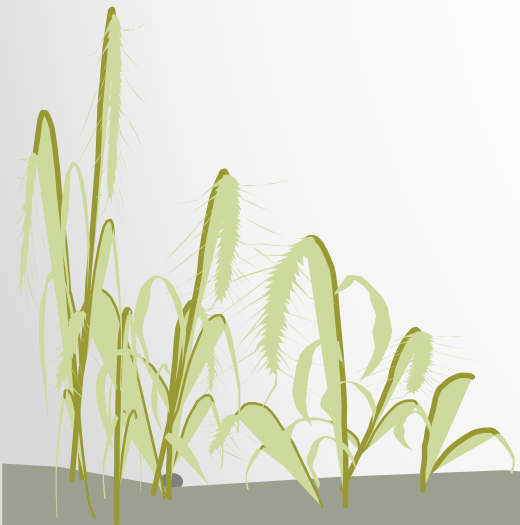
Ελευθερία
από φόβο και
αγωνία

Οι πέντε ελευθερίες και πως εξασφαλίζονται

Πέντε Ελευθερίες	Παράγοντες που τις εξασφαλίζουν
Ελευθερία από πείνα, δίψα και κακή διατροφή	Άμεση πρόσβαση σε φρέσκο νερό και σιτηρέσιο που εξασφαλίζει πλήρη υγεία και σφρίγος
Ελευθερία από ταλαιπωρία ή δυσφορία	Κατάλληλο περιβάλλον που περιλαμβάνει κατάλυμα και άνετο χώρο ξεκούρασης
Ελευθερία από πόνο, τραύματα ή ασθένεια	Πρόληψη νοσημάτων ή γρήγορη διάγνωση και θεραπεία
Ελευθερία να εκφραστεί η φυσιολογική συμπεριφορά του είδους	Αρκετός χώρος, σωστός εξοπλισμός και ύπαρξη άλλων ζώων του ίδιου είδους - κοινωνικοποίηση
Ελευθερία από φόβο και αγωνία	Ασφαλείς συνθήκες και απομάκρυνση παραγόντων που προκαλούν ψυχική καταπόνηση (θόρυβος – σκότος)

Εκτίμηση της ευζωίας

- Οι Πέντε Ελευθερίες είναι συνυφασμένες με τα ακόλουθα ερωτήματα:
 - Ταϊζονται και ποτίζονται τα ζώα επαρκώς;
 - Στεγάζονται τα ζώα σε εγκαταστάσεις με επαρκείς συνθήκες;
 - Είναι τα ζώα υγιή;
 - Η συμπεριφορά τους αντανακλά ένα υγιές συναισθηματικό επίπεδο;
- Πως μπορούμε να απαντήσουμε σε αυτά τα ερωτήματα

Εκτίμηση της ευζωίας

- Αρχές ευζωίας (Welfare principles): ένα σύνολο κριτηρίων που σχετίζονται άμεσα με ένα από τους παρακάτω τομείς: σίτιση, στέγαση, υγεία, συμπεριφορά.
- Κριτήρια ευζωίας (Welfare criteria): κριτήρια που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο τομέα ευζωίας (πχ η απουσία τραυμάτων - καλή υγεία)
- Παράμετροι μέτρησης: μετρήσεις που οδηγούν σε ένα καθαρό αποτέλεσμα του επιπέδου ευζωίας
 - Ζωικές παράμετροι (Animal based measures ABM)ABM): μετρήσεις που προέρχονται απευθείας από το ζώο (πχ κλινικά δεδομένα ή παρατηρήσεις συμπεριφοράς).
 - Παράμετροι πόρων (Resource based measures RBM)RBM): μετρήσεις που προέρχονται απευθείας από τους πόρους (πχ ο αριθμός των ποτιστρών ή των ταϊστρών ή αμμοδόχων).
 - Διαχειριστικές παράμετροι (Management based measures MBM)MBM): μετρήσεις που προέρχονται απευθείας από τη φροντίδα του ζώου (πχ οι μέθοδοι πρόληψης διαφόρων νοσημάτων, η χρήση φαρμακευτικών ή αναισθητικών ουσιών).

Με ποιες μεθόδους;

- Η εκτίμηση της ευζωίας με αντικειμενικά ευρήματα στηρίχθηκε αρχικά στη χρήση ανθρώπινων πρωτοκόλλων για την εκτίμηση της «ποιότητα ζωής» στην αντιμετώπιση και διαχείριση χρόνιων νοσημάτων ή παθήσεων.
- Στα ζώα συντροφιάς δημιουργήθηκαν αρχικά πρωτοκόλλα εκτίμησης της ευζωίας σε ζώα με διαβήτη, οστεοαρθρίτιδα, νεοπλασίες (ποιότητα της ζωής στη διάρκεια χημειοθεραπειών), καρδιακά προβλήματα, χρόνια δερματικά νοσήματα κα.....
- Από τα ειδικά πρωτόκολλα εκτίμησης της «ποιότητας της ζωής» κατά τη διάρκεια συγκεκριμένων νοσημάτων περάσαμε στη γενικότερη εκτίμηση της ευζωίας.

Με ποιες μεθόδους;

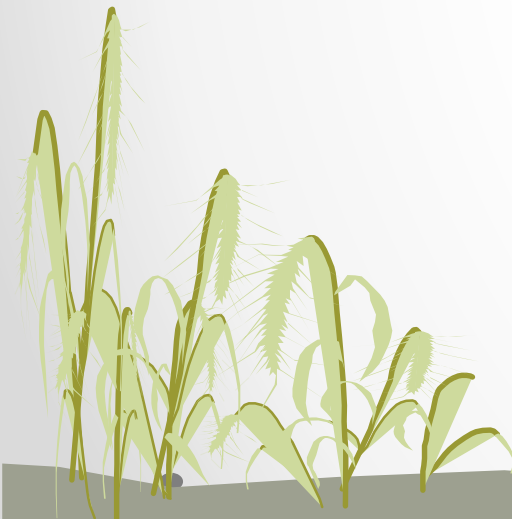
- Διάφορα πρωτόκολλα αξιολόγησης της ευζωίας έχουν προταθεί:
 - Τροποποιούμενη αξιολόγηση Karnofsky,
 - Αξιολόγηση CHEW [Cat HEalth and Wellbeing]
 - Owner completed measure of feline QoL,
 - CatQoL tool,
 - AWAG software, Animal Welfare Grid
 - Shelter Quality and the shelter dog QoL

Με ποιες μεθόδους;

- Quality of Life (QoL) tool είναι μια τροποποίηση της κατάταξης Karnofsky.
- Η αξιολόγηση Karnofsky Score (KS) για κατοικίδια ζώα διεξάγεται σε 2 στάδια:
 - 1^ο στάδιο είναι η αξιολόγηση του ζώου από κτηνίατρο (εργαστηριακές ενδείξεις, εκτίμηση φυσικής κατάστασης και συμπεριφοράς)
 - 2^ο στάδιο είναι η συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου από τον ιδιοκτήτη (Διαχείριση, περιβάλλον και συμπεριφορά)

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

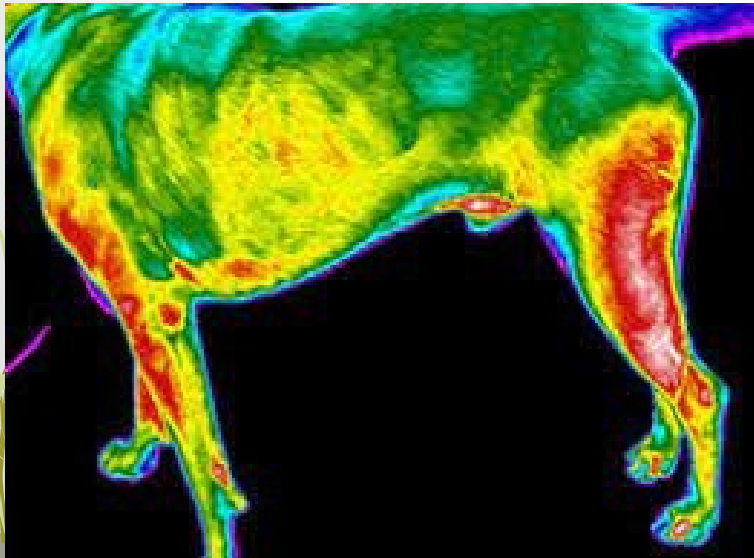
- Αξιολόγηση του ζώου από κτηνίατρο- Σωματικοί παράμετροι
 - Εργαστηριακές μετρήσεις
 - Έλεγχο ζωτικών λειτουργιών

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- Ο Καρδιακός ρυθμός και οι μεταβολές του
 - Ειδικός εξοπλισμός
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι παθογνωμονικός αλλά οι μεταβολές αποτελούν ισχυρή ένδειξη
 - Οι στρεσσικές καταστάσεις προκαλούν αύξηση του καρδιακού ρυθμού, του αναπνευστικού ρυθμού, της συστολικής αρτηριακής πίεσης και μείωση της μεταβλητότητας του καρδιακού ρυθμού – ετοιμότητα για «μάχη ή φυγή».
 - Επηρεάζεται από τη δειγματοληψία (αντίδραση στον μετρητή), τη θερμοκρασία και τα επίπεδα δραστηριότητας
- Θερμοκρασία
 - Η θερμογραφία είναι ακριβή. Η θερμομέτρηση απαιτεί συγκράτηση
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι παθογνωμονική
 - Αύξηση κατά 0.5 με 1 °C αποτελεί ένδειξη άγχους...
 - Επηρεάζεται από την συγκράτηση, τον κικκάδιο ρυθμό, τη θερμοκρασία και τα επίπεδα δραστηριότητας
 - Ειδικότερα η θερμογραφία επηρεάζεται από τη θερμοκρασία περιβάλλοντος αλλά και από το γεγονός ότι τα ζώα μπορούν να γίνουν επιθετικά στο όργανο μέτρησης

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- Κορτιζόλη – ούρων ή κόπρανων
 - Σχετικά εύκολη δειγματοληψία αλλά ακριβή στην ανάλυση
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι παθογνωμονική..
 - Στο ούρο μεγαλύτερη συγκέντρωση 9 ± 3 ώρες και στα κόπρανα 24 ± 4 ώρες μετά τη στρεσογόνο συνθήκη.
 - Ο λόγος κορτιζόλης / κρεατινίνης στο ούρο μειώνεται κατά την παραμονή της γάτας στο καταφύγιο και ακόμη περισσότερο όταν το περιβάλλον είναι γνωστικά εμπλουτισμένο.
 - Αυξημένος λόγος καταγράφηκε σε γάτες που ζουν μόνες σε σχέση με γάτες που ζουν ομαδικά!!!
 - Επηρεάζεται από τον κιρκάδιο ρυθμό, τη θερμοκρασία, τα επίπεδα δραστηριότητας
- Κορτιζόλη – σίελο
 - Σχετικά εύκολη δειγματοληψία αλλά ακριβή στην ανάλυση
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι παθογνωμονική
 - Επηρεάζεται από τον κιρκάδιο ρυθμό, τη θερμοκρασία, τα επίπεδα δραστηριότητας
 - Επιμόλυνση της σιέλου με υλικά τροφής, νερού ή και αίματος από τη στοματική κοιλότητα

1/11/2024

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- Κορτιζόλη – αίματος
 - Απαιτητική η δειγματοληψία (απαραίτητη η εξειδίκευση!) και ακριβή στην ανάλυση
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι παθογνωμονική.
 - Μέγιστη τιμή 5 με 15 min μετά το ερέθισμα στο πλάσμα και 30 με 180 min στον ορό του αίματος
 - Επηρεάζεται από τον δειγματοληψία, τον κικκάδιο ρυθμό, τη θερμοκρασία και τα επίπεδα δραστηριότητας
- Κορτιζόλη – τρίχες ή/και νύχια
 - Σχετικά εύκολη δειγματοληψία αλλά ακριβή στην ανάλυση
 - Χρόνιες καταστάσεις. Όχι παθογνωμονική
 - Δυνατότητα να εντοπιστεί χρονικά η στρεσογόνος συνθήκη αλλά όχι σε σύντομες χρονικές περιόδους (πχ ώρες ή μέρες)
 - Ακόμη σε διερεύνηση
 - Έχει επιβεβαιωθεί ότι οι τα πιο επιθετικά ζώα έχουν μεγαλύτερη συγκέντρωση κορτιζόλης στο τρίχωμα. Τα στερωμένα ζώα έχουν χαμηλότερα επίπεδα κορτιζόλης στο τρίχωμα
 - Επηρεάζεται από τον κικκάδιο ρυθμό, τη θερμοκρασία και τα επίπεδα δραστηριότητας

Download from
Dreamstime.com

1/11/2024

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- **Ανοσολογική λειτουργία (επίπεδα ανοσοσφαιρίνης Α και λευκοκυττάρων)**
 - Ειδικός εξοπλισμός, ακριβές εξετάσεις και εξειδίκευση στη δειγματοληψία
 - Χρόνιες καταστάσεις. Ενθαρρυντικά στοιχεία στην σύνδεση της με το χρόνιο στρες!
 - Μεγάλη παραλλακτικότητα μεταξύ των ζώων (φυλή, ηλικία, κληρονομικότητα). Ανάλογα με τη μέθοδο δειγματοληψίας επηρεάζονται και τα αποτελέσματα.
- **Δείκτης θρεπτικής κατάστασης**
 - Εύκολη εκτίμηση
 - Χρόνιες καταστάσεις. Αν αποκλειστούν όλες οι πιθανές παθολογικές καταστάσεις, αποτελεί σημαντικό δείκτη!
 - Επηρεάζεται από τις μεταβολές στη διατροφή, το βαθμό σωματικής άσκησης και πιθανές προηγούμενες φαρμακευτικές αγωγές

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- Νοσολογικός επιπολασμός
 - Σχετικά εύκολη μέτρηση αρκεί να υπάρχουν αρχεία καταγραφής
 - Χρόνιες καταστάσεις. Ισχυρή ένδειξη για το επίπεδο ευζωίας
 - Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε ποιο είναι το αίτιο και ποιο το αποτέλεσμα. (το στρες, η αμέλεια ιδιοκτήτη, ο έντονος συγχρωτισμός, ή οι κακές συνθήκες διαβίωσης).
- Ωκυτοκίνη ούρου
 - Σχετικά εύκολη δειγματοληψία αλλά ακριβή στην ανάλυση
 - Οξείες καταστάσεις. Σαφής ένδειξη στρες!
 - Συσχετίστηκαν τα αυξημένα επίπεδα με την ευχάριστη διάθεση μετά από την αλληλεπίδραση με τον άνθρωπο
 - Σε αυτή αποδίδεται η εξημέρωση των ζώων...
 - Απαιτείται περισσότερη έρευνα!

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- Εφίδρωση πελμάτων
 - Απαιτεί στεγνό έδαφος με κατάλληλο υλικό
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι ειδική εξέταση επηρεάζεται από τη θερμοκρασία περιβάλλοντος και τη σωματική άσκηση!
 - Απαιτείται περισσότερη έρευνα!

Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- Διαστολή κόρης οφθαλμού
 - Οι διεσταλμένες κόρες των ματιών μπορεί να είναι σημάδι φόβου ή διέγερσης!
 - Δύσκολη η αντικειμενική αξιολόγηση
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι ειδική εξέταση επηρεάζεται από τη συγκράτηση, το φωτισμό και τις πιθανές φαρμακευτικές αγωγές!
- Ερυθρότητα οφθαλμών
 - Εύκολη αξιολόγηση
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι παθογνωμονική!
 - Επηρεάζεται από τη φυλή, την θερμοκρασία, την άσκηση, διάφορες αλλεργικές καταστές και τοπικούς ερεθισμούς.

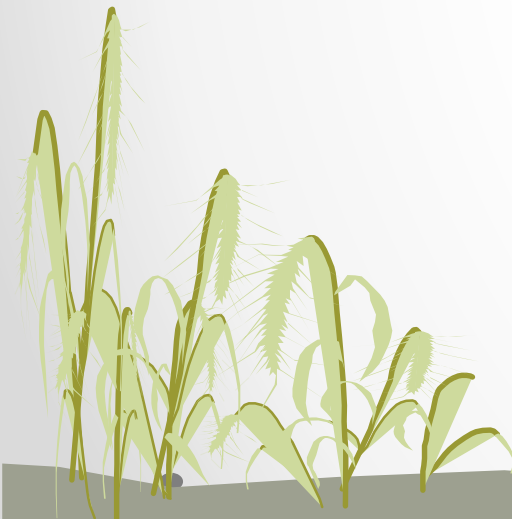
Δείκτες φυσιολογίας στην εκτίμηση της ευζωίας

Σωματικοί παράμετροι

- Σύσταση κοπράνων
 - Εύκολη εκτίμηση
 - Οξείες καταστάσεις. Όχι ειδική εξέταση
 - Απαιτείται περισσότερη έρευνα. Πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις της διαίτας, πιθανών αλλεργιών και φαρμάκων.
- Υπερβολική απώλεια τριχών / κακή όψη δέρματος.
 - Εύκολη εκτίμηση
 - Χρόνιες καταστάσεις. Όχι ειδική εξέταση!
 - Χρειάζεται περισσότερη έρευνα. Πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις της διαίτας πιθανών αλλεργιών και της θερμοκρασίας του περιβάλλοντος.

Έλεγχος ζωτικών λειτουργιών- Προβληματισμοί και συμπεράσματα

- Απόκλιση από τις φυσιολογικές τιμές δεν είναι πάντα ένδειξη δυσφορίας - άσκηση ή παιχνίδι.....
- Οι χειρισμοί για την καταγραφή των ενδείξεων μπορεί από μόνοι τους να στρεσάρουν το ζώο.
 - ο Απαιτείται εκπαίδευση του ζώου ή χρόνος εξοικείωσης του ζώου σε χειρισμούς ή σε εργαλεία.

Εργαστηριακές μετρήσεις - Προβληματισμοί και συμπεράσματα!!

- Δύσκολη και συχνά ακριβή η συλλογή και ανάλυση τους
- Οι χειρισμοί της δειγματοληψίας συνήθως καταπονούν το ζώο.
 - Απαιτείται εκπαίδευση ή χρόνος εξοικείωσης
- Μεγάλη ατομική παραλλακτικότητα στις φυσιολογικές τιμές.
 - Τα επίπεδα μπορεί επίσης να διαφέρουν κατά τη διάρκεια της ημέρας – δύσκολη η σύγκριση και η ερμηνεία των αποτελεσμάτων
- Η αντίδραση του οργανισμού στο στρες είναι πολύπλοκη.
 - Μια μεμονωμένη μέτρηση μιας παραμέτρου μπορεί να μην αντικατοπτρίζει όλες τις αλλαγές που συμβαίνουν στο σώμα - εξαγωγή εσφαλμένων συμπερασμάτων σχετικά με την έκταση του στρες.
 - Παράγοντες όπως η ηλικία, το ιστορικό των ζώων, η ατομικότητα και οι συνθήκες δειγματοληψίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων

Εργαστηριακές μετρήσεις - Προβληματισμοί και συμπεράσματα!!

- Έχουν τα πιο αξιόπιστα αποτελέσματα ακόμα και όταν οι παρατηρήσεις υποδεικνύουν διαφορετικά επίπεδα ευζωίας.
 - Η επιβεβαίωση των παρατηρήσεων και των αυτοψιών γίνεται με την εργαστηριακή συσχέτιση
- Είναι τα μόνα δεδομένα που μπορούν να ποσοτικοποιήσουν την εκτίμηση
- Συνεχώς νέα δεδομένα με Προλακτίνη και Σεροτονίνη

Εκτίμηση της συμπεριφοράς – Ψυχολογικοί παράμετροι

- Συμπεριφορές που σχετίζονται με το άγχος και τον φόβο
 - Σχετικά εύκολη εκτίμηση
 - Οξείες καταστάσεις. Ισχυρή ένδειξη για το επίπεδο ευζωίας
 - Τρέμουλο, κρύψιμο της ουράς, απομόνωση, συμπεριφορές διαφυγής, λαχάνιασμα, μειωμένη δραστηριότητα ή έντονος βηματισμό και δυνητικά βλαβερή κινητική δραστηριότητα.
 - Επηρεάζονται από την ιδιοσυγκρασία κάθε ζώου
- Αντίδραση στο άγνωστο (αντικείμενο ή άνθρωπο)
 - Σχετικά εύκολη εκτίμηση
 - Οξείες καταστάσεις. Ισχυρή ένδειξη για το επίπεδο ευζωίας
 - Αντιδράσεις όπως γάβγισμα, γρύλισμα ή επίθεση και προσπάθεια διαφυγής ή απομόνωσης αποτελούν ενδείξεις στρες
 - Προηγούμενες εμπειρίες/πρώιμη κοινωνικοποίηση μπορεί να επηρεάσουν την ανταπόκριση

Εκτίμηση της συμπεριφοράς – Ψυχολογικοί παράμετροι

- Στερεοτυπικές συμπεριφορές
 - Σχετικά εύκολη εκτίμηση
 - Χρόνιες καταστάσεις. Ισχυρή ένδειξη για το επίπεδο ευζωίας
 - Οι συμπεριφορές μπορούν να επιμείνουν ακόμη και μετά την απομάκρυνση του ζώου από το στρεσογόνο περιβάλλον. Οι συμπεριφορές μπορεί να επιμείνουν επειδή ανταμείβονται. Οι συμπεριφορές μπορεί να εκδηλώνονται ως αποτέλεσμα μίμησης.
- Κοπροφαγία
 - Σχετικά εύκολη εκτίμηση
 - Χρόνιες καταστάσεις. Μη ειδικό εύρημα
 - Απαιτείται περισσότερη έρευνα...

Εκτίμηση της συμπεριφοράς – Ψυχολογικοί παράμετροι

- Υπερβολικό γάβγισμα

- Σχετικά εύκολη εκτίμηση
- Και για Οξείες και για Χρόνιες καταστάσεις. Μη ειδικό εύρημα
- Απαιτείται περισσότερη έρευνα. Πιθανές διαφορές μεταξύ φυλών. Οι συμπεριφορές μπορεί να επιμείνουν επειδή ανταμείβονται.

- Πολυδιψία

- Σχετικά εύκολη εκτίμηση
- Και για Οξείες και για Χρόνιες καταστάσεις. Μη ειδικό εύρημα
- Απαιτείται περισσότερη έρευνα...Η θερμοκρασία περιβάλλοντος μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στην εκτίμηση.

Εκτίμηση της συμπεριφοράς – Ψυχολογικοί παράμετροι

- Δραστηριότητα/Ανάπαυση
 - Απαιτεί χρήση εξιδεικευμένων οργάνων
 - Και για Οξείες και για Χρόνιες καταστάσεις. Μη ειδικό εύρημα
 - Απαιτείται περισσότερη έρευνα. Δύσκολο να γίνει διάκριση μεταξύ ανάπαυσης και ανίας ή απόγνωσης ή κατάπτωσης.
- Παιχνίδι
 - Το αυθόρμητο παιχνίδι συστήματα παρακολούθησης. Το διαδραστικό παιχνίδι είναι σχετικά εύκολο να αξιολογηθεί.
 - Και για Οξείες και για Χρόνιες καταστάσεις. Ειδικό εύρημα !!!
 - Προηγούμενες εμπειρίες/πρώιμη κοινωνικοποίηση μπορεί να επηρεάσουν την προθυμία για παιχνίδι. Πιθανές διαφορές μεταξύ των φυλών. Το αυθόρμητο παιχνίδι είναι πιο ενδεικτικό της ψυχολογικής κατάστασης του ζώου.

Εκτίμηση της συμπεριφοράς – Ψυχολογικοί παράμετροι

- Γνωστική προκατάληψη

- Η αντίδραση του ζώου σε διαφορετικές αποφάσεις.. Πως επηρεάζονται οι επιλογές του ζώου από το ψυχολογικό του υπόβαθρο!!
- Απαιτεί χρήση εξειδικευμένου προσωπικού και αφιέρωση χρόνου..
- Χρόνιες καταστάσεις. Ειδικό εύρημα
- Οι διαφορές στην ικανότητα εκπαίδευσης και την κινητοποίηση του ζώου μπορεί να επηρεάσουν τα αποτελέσματα

- Γνωστική ικανότητα

- Η διαδικασία απόκτησης πληροφοριών και δεξιοτήτων και η ικανότητα απομνημόνευσης, ανάκτησης, συνδυασμού, επιλογής και χρήσης τους σε νέες καταστάσεις.
- Απαιτεί χρήση εξειδικευμένου προσωπικού και αφιέρωση χρόνου..
- Χρόνιες καταστάσεις. Ειδικό εύρημα
- Διαφορετικός βαθμός αντίδρασης σε διαφορετικές ανταμοιβές. Η διάφορες στην εκπαίδευση επιδρούν περισσότερο/λιγότερο στο βαθμό κατανόησης

Συνδυασμός ευρημάτων

- Τα εργαστηριακά δεδομένα συχνά ανατρέπουν τα «λογικοφανή» συμπεράσματα από τη μελέτη της συμπεριφοράς
 - Η αυξημένη συχνότητα της απομόνωση (κρύψιμο) είναι αντιστρόφως ανάλογη με τη συγκέντρωση της κορτιζόλης
 - Οι γάτες με αυξημένα επίπεδα κορτιζόλης παρουσίαζαν περισσότερες φωνητικές εκδηλώσεις από ζώα με χαμηλές συγκεντρώσεις
- Η υιοθέτηση συμπεριφορών στα ζώα δημιουργεί ασάφειες και ανατροπές
 - Στρεστικές εκδηλώσεις δεν συνοδεύονται από εργαστηριακά ευρήματα και το αντίστροφο

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ

- «Το παθογνωμονικό χαρακτηριστικό του χαμηλού επιπέδου ευζωίας»
- Ως στερεοτυπικές ορίζονται οι συμπεριφορές:
- Επαναλαμβανόμενες, αμετάβλητες χωρίς εμφανή άμεση λειτουργία ή ανταπόδοση.
- Επαναλαμβανόμενες που προκαλούνται από τις επανειλημμένες προσπάθειες του ζώου να προσαρμοστεί στο περιβάλλον του ή από μια δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος.

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ

- Επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές που προκαλούνται από τις επανειλημμένες προσπάθειες του ζώου να προσαρμοστεί στο περιβάλλον του ή από μια δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος.
 - Συμπεριφορές που παρά το γεγονός ότι είναι επαναλαμβανόμενες δεν εκτελούνται πάντα με τον ίδιο ακριβώς τρόπο.
 - Τα στερεότυπα δεν στερούνται πάντα λειτουργικού ρόλου.
 - Ορισμένες στερεοτυπικές συμπεριφορές θα μπορούσαν να διευκολύνουν την προσαρμογή των ζώων σε ένα ακατάλληλο περιβάλλον

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΣΕ Θηλαστικά

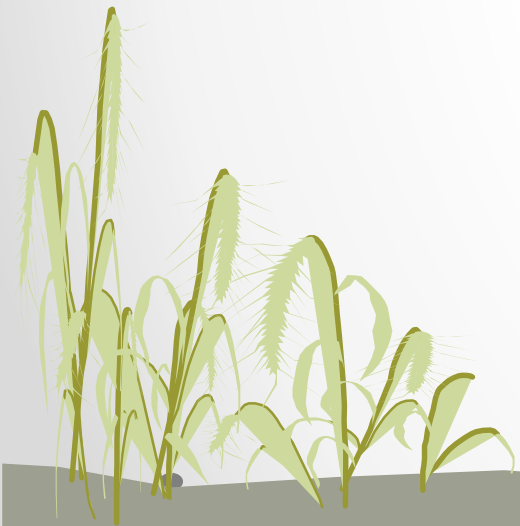
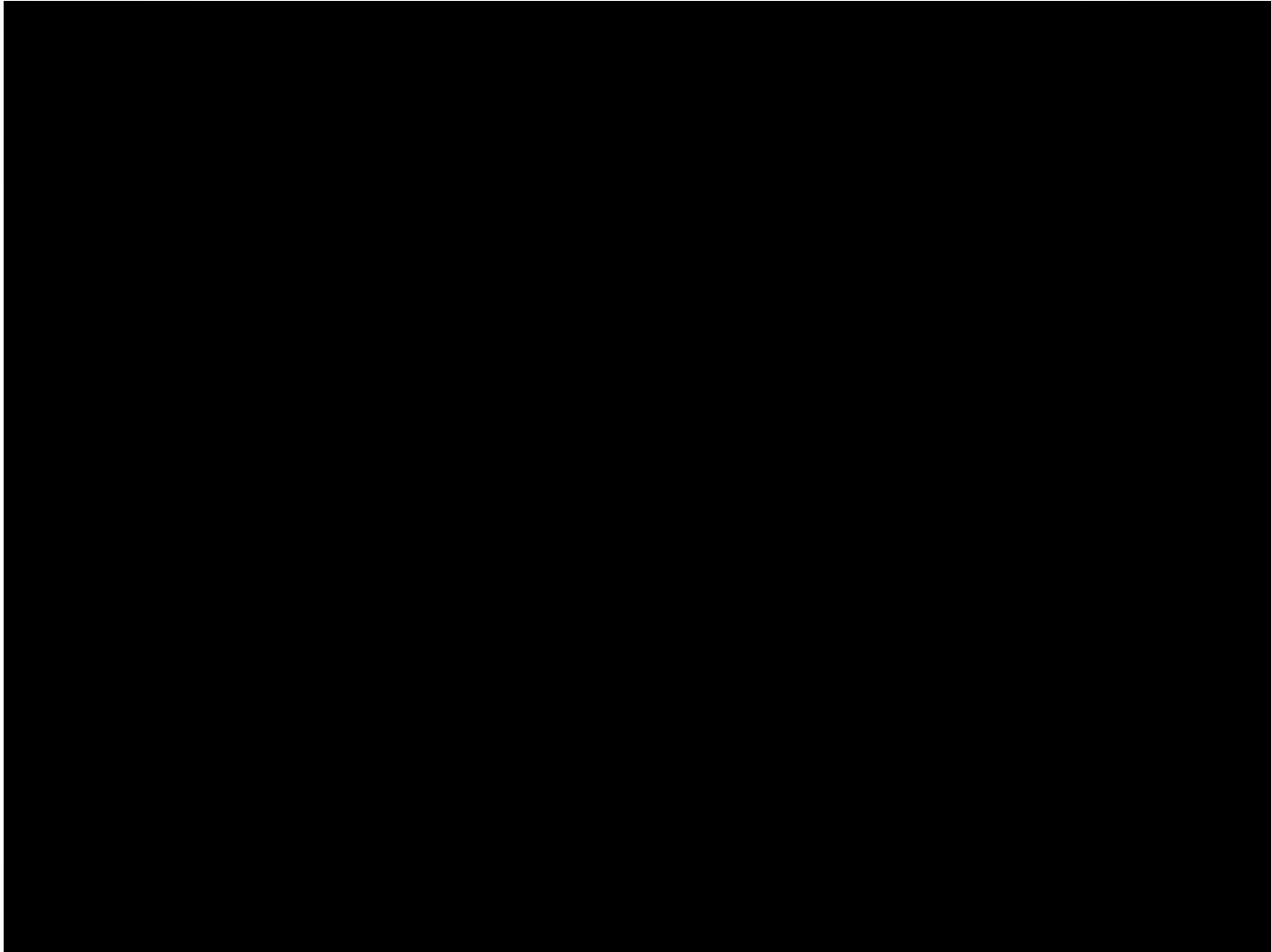
- Κινητικά στερεότυπα, συμπεριλαμβανομένου του βηματισμού και συναφών χαρακτηριστικών (στάση σώματος, έκταση βηματισμού...).
- Στοματικά στερεότυπα, συμπεριλαμβανομένων επαναλαμβανόμενων κινήσεων με τη γλώσσα ή συνεχής λείξη ή δήξη αντικειμένων.
- Επαναλαμβανόμενες κινήσεις όλου του σώματος χωρίς το ζώο να μετακινείται στο χώρο.
 - Για παράδειγμα, το ζώο που κινεί το σώμα του προς τα πίσω και προς τα εμπρός ενώ κάθεται.
- Η υπερβολική περιποίηση του τριχώματος, που οδηγεί σε απώλεια τριχώματος και δερματίτιδα.

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΣΕ Θηλαστικά

- Στα σαρκοφάγα πιο συχνά είναι τα κινητικά στερεότυπα
 - Συνήθως λόγω της αδυναμίας μετακίνησης, κυνηγιού, ανέλιξης στην ιεραρχία
- Χηλοφόρα (μηρυκαστικά, άλογα, χοίροι) συνήθως αναπτύσσουν στοματικές στερεοτυπίες.
 - Συνήθως λόγω της αδυναμίας βόσκησης
 - Εξαιτίας της δυσπεπτικής οξέωσης λόγω σταθερού και ακατάλληλου σιτηρεσίου

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΣΕ ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ

- Αιτίες
 - Χρόνιο στρες
 - Αδυναμία εκδήλωσης ειδικών συμπεριφορών (είδος ζώου, κυνήγι, ιεραρχία, βόσκηση.....)
 - Γενετικό υπόβαθρο
 - Έλλειψη κατάλληλων ερεθισμάτων ή και στρεσογόνες καταστάσεις στη νεογνική ηλικία οδηγεί σε μόνιμες αλλαγές στο κεντρικό νευρικό σύστημα
 - Αντιγραφή συμπεριφορών από άλλα ζώα με στερεοτυπικές συμπεριφορές

1/11/2024

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΣΕ Θηλαστικά

- Τι μπορούμε να κάνουμε;
 - Να λάβουμε άμεσα μέτρα.
 - Η καθυστέρηση στην αντιμετώπιση μιας στερεοτυπικής συμπεριφοράς δυσκολεύει ή κάνει αδύνατη την καταστολή της
 - Να αλλάξουμε στο ζώο περιβάλλον – άμεση υιοθεσία
 - Να σταματήσουμε τα υψιενεργειακά σιτηρέσια λιγότερη ενέργεια – λιγότερη κινητικότητα
 - Να εμπλουτίσουμε το χώρο διαμονής με ερεθίσματα (γνωστικός εμπλουτισμός)
 - Να εντάξουμε το ζώο σε μια κοινωνία ή ομάδα